

VERENIGDE VOGELVRIENDEN WOMMELGEM

Secretariaat V.V.W.

Nijverheidsstraat 32

2160 Wommelgem

Blog: <http://www.bloggen.be/vvw/>

Mobiel: +32(0)473-87 05 09

Mail: v.v.w.secretariaat@skynet.be

Lokaal V.V.W. :
Recreatiedomein Fort 2
Fort 2 straat z/n
2160 Wommelgem (Laar)
1ste verdiep lokaal 107

Aanbevolen activiteiten.
Waarop we iedereen vriendelijk uitnodigen!

Pietjes praatcafé

Zondag 16 februari, van 9.30 u. tot 12.00 u.

V.V.W. lokaal 107, 1ste verdiep Fort 2

Lenteschoonmaak

Zondag 8 maart, vanaf 9.00 uur,

Bijeenkomst, V.V.W. lokaal 107, 1ste verdiep Fort 2

Gez-Sam-Zijn

Zaterdag 28 maart, vanaf 19.00 uur,

Bistro "De Jongste Telg", Boechout

(Alle aankondigingen, zie in rubriek ACTIVITEITEN voor meer informatie.)

CLUBNIEUWS

Wet op de privacy.

Controle contact gegevens!

Geruime tijd geleden ontvingen alle aangesloten leden van de federatie(s). Een verzoek om aan hen een aantal persoonsgegevens kenbaar te maken. Dit kon door gebruik te maken van een voorgedrukt formulier in te vullen en/of aan te passen. Daarna dat ondertekend terug te zenden aan de verzoekende instantie. Haast niemand heeft het verzoek ingewilligd.

Daarom wenst onze vereniging met enige achterstal zich ook met de wet op de privacy in regel te stellen. Hiervoor hebben we dus een aantal recente persoonlijke gegevens van onze leden nodig. Dit Nieuws Magazine bevat hiervoor een in te vullen lijst waarvan we de gegevens enkel intern zullen gebruiken. We ontvangen de lijst graag van **ALLE LEDEN** spoedig volledig ingevuld en gehandtekend op het secretariaat.

Onze leden blijven sparen!

Versele-Laga Fidelity Club

V.V.W. leden sparen **de Fidelity Club-punten** die op de grootverpakkingen Prestige, Prestige Premium, NutriBird en Orlux voorkomen. Geef ze bij gelegenheid aan iemand van ons bestuur.

Stand **NIEUW** boekje, punten aantal: **124 pnt.**

Dank aan IEDEREEN die ons steunt met deze spaaractie!

Ring bestellingen.

Kweekseizoen – 2021!

We verzoeken onze leden om ringen kweekseizoen 2021, te bestellen bij onze secretaris. Gebruik van de voorziene bestelformulieren wordt zeer geapprecieerd.

Graag de betalingen voor ringen en bijhorend lidgeld storten op onze zichtrekening met vermelding van uw stamnummer(s) - K.B.C. rek. nr.: BE 08 7331 4215 1813.

Ringen voor het kweekseizoen **2021** kunnen vanaf nu worden besteld. Onderstaande groepsbestellingen zijn voor V.V.W. leden zonder kosten.

1 ^{ste} groepsbestelling	Voor 15-07-2020
2 ^{de} groepsbestelling	Voor 15-09-2020
3 ^{de} groepsbestelling	Voor 15-11-2020
Individuele bestelling	NA 14-11-2020

De ringen voor 2021 zijn violet (ral 4008) en 2022, oranje (ral 2003) 2023, donker blauw (ral 5019) 2024, rood (ral 3002) 2025, zwart (ral 9005)

Let op! Bij individuele bestellingen en spoedbestellingen worden verzendkosten aangerekend.

Bestelformulieren zijn te bekomen: Het lokaal, tijdens alle activiteiten.

Op ons blog, <http://www.bloggen.be/vvw/>. Het secretariaat (na afspraak) **of verzoek om er eentje op te sturen!**

GEZOCHT!

Nieuwe bestuursleden.

Onze vereniging heeft nood aan extra bestuurders.

Om het voortbestaan van onze vereniging op termijn veilig te stellen is dat ondertussen noodzakelijk aan het worden.

Wie stelt zich kandidaat?
Neem contact met iemand van het bestuur!

LIDGELD 2020,

LAATSTE HERINNERING!

De meeste leden hebben hun bijdrage voor 2020 betaald. Bedankt voor het vertrouwen!

Echter niet iedereen is voor dit jaar al in orde. Daarom verzoeken we leden die wensen lid te blijven van V.V.W. en de federatie(s) waarbij ze aangesloten zijn, vriendelijk hun contributie te betalen.

Helaas moeten we diegenen die **NU** pas betalen, **1,00 € extra** aan rekenen. In het verleden nam onze club deze bijkomende kosten op zich en betaalde die administratieve boete zelf aan de bonden. Maar omdat dit niet fair is ten opzichte van onze leden die wel tijdig hun bijdrage regelen, doen we dat niet meer.

Bedankt voor het begrip.

Mariën Jody

Hulststraat 11

2500 Lier

0472/86.15.65

Plantenkwekerij & Tuinaanleg

jody.marien@hotmail.com

- ✓ **Rechtzetting Activiteiten kalender 2020.** In de geprinte exemplaren die tijdens de nieuwjaar receptie werden uitgedeeld staat een verkeerde datum voor ons worstenbrood van 2021 vermeld. **Dit moet zijn, dinsdag 12 januari 2021.**
- ✓ **Goed nieuws,** jullie kunnen altijd je gegevens doorgeven aan het secretariaat voor de rubriek **“Wie kweekt wat?”**. V.V.W. leden kunnen hun gegevens schriftelijk kenbaar maken aan de clubsecretaris. Tussentijdse wijzigingen kunnen steeds kenbaar worden gemaakt aan het secretariaat.
- ✓ **Leuk steuntje (Makro.be). V.V.W. wil jullie wat vragen.** Dankzij Makro krijgen we vanaf nu een leuk steuntje. Bij elke aankoop van een supporter krijgen we 3% van het bedrag van de aankoop. Dat kan ons een mooi geschenk opbrengen. Wie schrijft zich hiervoor in?
- ✓ **Resultaten van V.V.W. deelnemers aan de 68ste Championnat Mondial des Oiseaux d' Élevage** te Matosinhos – Portugal, 24 a 26 janeiro 2020:

Deelnemer	GOUD	ZILVER	BRONS
Verswijvel Werenfried	6	2	6
Peeters Franky	3	1	3
Brands Cor	2	2	2
Van Steen Jan			1

Proficiat voor deze 28 schitterende prestaties. Top gedaan!

W.K. Medaillewinnaars

Reglement vanaf 2019

Om de speciaal prijs uitgereikt door V.V.W. voor het behalen van een medaille op het **wereldkampioenschap voor siervogels** in ontvangst te kunnen nemen, moet aan onderstaande criteria worden voldaan.

Volgend reglement werd goedgekeurd 08-01-2019:

1. Lid zijn van V.V.W. en een Federatie.
2. Het behalen van eender welke medaille wordt beloond met een cadeaubon ter waarde van 25,00 €. (ongeacht het behaalde aantal)
3. Prijzen worden uitsluitend geschonken op het Gezellig Samen Zijn.

Elk V.V.W. lid dat het tentoonstelling seizoen 2019 - 2020 onder naam van Verenigde Vogelvrienden Wommelgem tentoon stelde mag hieraan meedoen. Bezorg je 4 beste T.T. resultaten **uiterlijk 23 maart 2020** op het secretariaat of bij een bestuurslid. Dat kan ook per mail!

De berekening, coëfficiënt formule per 5 beste vogels, over je 4 beste tentoonstelling resultaten. Voorbeeld: Naam: SUSKE WIET

Naam T.T.: 1	$5 \times 92 =$	460
Naam T.T.: 2	$1 \times 92 + 2 \times 90 + 2 \times 89 =$	450
Naam T.T.: 3	$2 \times 92 + 2 \times 91 + 1 \times 90 =$	456
Naam T.T.: 4	$3 \times 92 + 1 \times 90 + 1 \times 88 =$	454

Totaal: $1.820 : 20 =$ **Gem. 91 punten** per vogel

Resultaten worden kenbaar gemaakt op het "Gezellig-Samen-Zijn" (*geen verplichte deelname*). De prijzen van het Criterium worden die avond uitgereikt aan de aanwezigen. Afwezige deelnemers aan ons criterium ontvangen hun prijs later.

Volgend reglement voor de criteriumprijs 2019/2020 is van toepassing:

1. Verplichte deelname aan onze eigen tentoonstelling, maar een clublid mag de behaalde punten van een tentoonstelling met een beter resultaat in aanmerking nemen om de totale score te bepalen.
2. Aan minimaal nog 3 andere tentoonstellingen deelnemen onder de naam van Verenigde Vogelvrienden Wommelgem (of V.V.W.)
3. De punten inleveren van de 4 beste T.T. -uitslagen voor de 5 beste vogels.
4. Enkel regionale wedstrijden komen in aanmerking. Speciaal clubs, COM wedstrijden, nationale en provinciale wedstrijden en dergelijke komen niet in aanmerking.
5. **Uitzondering op voorgaande punt (4), De tentoonstelling van " De Edelzanger " uit Drunen, Nederland mag in aanmerking worden genomen.**
6. Winnaar is het clublid dat de hoogste score kan voorleggen.
7. Aan de deelnemers wordt een gratis lidmaatschap bij onze club aangeboden, naar keuze bij A.O.B. of K.B.O.F.
8. Het bestuur beslist over de eventuele betwistingen die zich ter discussie aanbieden, rekening houdend met de bedoeling waarmee de criteriumprijs werd ingericht, nl. het uitdragen van onze clubnaam bij andere clubs ter bevordering van de deelname aan onze eigen tentoonstelling.

Het bestuur,

Verenigde Vogelvrienden Wommelgem

ACTIVITEITEN

Pietjes Praatcafé - zondag 16 februari 2020,
In onze lokalen nrs. 107 & 108, vanaf 9.30 uur.

We praten bij over alles wat in verband staat met onze vogelhobby. Besluitvorming betreft het afgelopen T.T. seizoen. Tussentijdse evaluatie van de voorbereiding op het kweek seizoen, maken plannen voor het verdere verloop ervan. Allerlei gebeurtenissen, prettige en minder aangename dingen over onze vogels. Laat ons ervaringen uitwisselen over zaken die zich in de praktijk hebben voorgedaan.

Stel vragen aan de aanwezige ervaren collega vogelkwekers!

Bovendien is deze bijeenkomst uitermate geschikt om ringbestellingen af te halen, eventueel nog lidgeld te betalen en ringen te bestellen voor volgend seizoen.

Laat ons een aangename ongedwongen sfeer creëren waarin het prettig verblijven is.

Iedereen welkom, lid of geen lid!

LENTESCHOONMAAK nestkasten – zondag 8 maart 2020,
vanaf 09.00 uur tot +/- 12.00 uur.

Wie mee de Fort 2 kolonie holenbroeders[kool- en pimpelmezen] een zuivere nestplaats wil aanbieden, komt tegen 9.00 uur naar ons lokaal.

Trek stevige schoenen en opvallende vrijetijdskleding aan. We controleren die dag een 100 tal nestkastjes op hun netheid. Enkele kastjes moeten worden vervangen door nieuwe. En de eventueel door voorjaarsstormen geteisterden moeten mogelijk terug worden opgehangen.

Graag doen we dat met minimaal 2 teams van 2 personen. Dan zijn we met zijn allen omstreeks 11.45 uur klaar met de job. Wie biedt zich aan?

DOEN, we helpen onze inheemse holenbroeders een handje!

GEZELLIG-SAMEN-ZIJN - zaterdag 28 maart 2020,
Bijeenkomst om 19.00 uur, aan Bistro "De Jongste Telg".

We gaan ook dit jaar " **Uit eten** ". Omdat we onze sponsors dankbaar zijn willen we voor hen graag waar mogelijk wat terug doen. We gaan deze keer ons "Gezellig Samen Zijn" opnieuw vieren bij :

" **De jongste Telg** " Zie event.; http://www.dejongstetelg.be/#av_section_2 , te Boechout, Fruithoflaan 15.

Zoals gebruikelijk maken we die avond de resultaten van het " T.T. Criterium " bekend en reiken we de prijzen uit. Ook huldigen we tijdens deze gelegenheid onze W.K. medaillewinnaars met een geschenk.

Graag nodigen we alle leden uit om deel te nemen aan dit Gez.-Sam.-Zijn.

Op het keuzemenu staat genoeg lekkers waarmee we tijdens wat gezellig gekeuvel onze buikjes kunnen vullen. **Wat kost het?**

" **Menu en drank inbegrepen voor de som van 45, 00 € per persoon.**" **Deelnemers bepalen hun keuze uit onderstaand menu:**

<i>Aperitief</i>	Aperitief met hapjes
<i>Voorgerecht</i>	Champignonroomsoep of Tomatenroomsoep
<i>Hoofdgerecht</i>	Zalmfilet uit de oven met een fris slaatje en bearnaisesaus of Steak met een frisse sla en een choronsausje
<i>Nagerecht</i>	Chocoladetrio met crumble van speculoos of Verse fruitsla met slagroom en een bolletje vanille ijs
<i>Achterna</i>	Koffie of thee met versnaperingen

We vragen om in te schrijven TEN LAATSTE op, zondag 20 maart 2020.

Bezorg het inschrijvingsformulier[midden in dit magazine] tijdig op het secretariaat. **Deelnemers aan ons criterium** vergeten ook niet vooraf hun resultaten te bezorgen aan de secretaris.

A.U.B. vooraf het totaalbedrag storten op K.B.C. rekening nr.:
BE 08 73314215 1813
met vermelding: Uw naam, Gez-Sam-Zijn en het aantal personen.

ALL AIR SYSTEMS bvba

Invoerder – Verdelers Benelux

Volledig HVAC gamma

Air conditioning, ontvochtiging, stralingsverwarming, badkamerverwarming, ventilatie, luchtreiniging, condenspompen, montage-toebehoren.

NIEUW !!!!!

Ontdek onze heerlijke EILLES THEE op:

www.allairsystems-webshop.be

Geniet van de natuurlijke smaak en de essentie van thee.

Ook Ice Tea verkrijgbaar zoals u hem nog nooit dronk.

Gegevens:

**H. MEEUSSTRAAT 42-44
2110 WIJNEGEM
BELGIE**

**TEL. : +32 3 353 68 49
GSM: +32 475 50 12 29
FAX: +32 3 353 68 71**

MAIL: all.air.systems@skynet.be

WEBSITE: www.allairsystems.be

CLUBINFORMATIE

“ Verenigde Vogelvrienden Wommelgem “

ACTIVITEITENKALENDER 2020

Activiteit	Dag	Datum	Tijd	Plaats
Pietjes Praatcafé	Zon.	16 feb.	09.30 u. - 12.00 u.	Lokaal 107-108
Lenteschoonmaak*	Zon.	8 mrt.	09.00 u.	Lokaal 107-108
Gez-Sam-Zijn (Teerfeest)	Zat.	28 mrt.	19.00 u	De Jongste Telg
Pietjes Praatcafé	Zon.	19 apr.	09.30 u. - 12.00 u.	Lokaal 107-108
Pietjes Praatcafé	Zon.	17 mei	09.30 u. - 12.00 u..	Lokaal 107-108
Jaarlijkse Uitstap*		juni	Details later	
Mosselen – Frit/Brood	Zat.	5 sep.	19.00 u	Lokaal 107-108
T.T. Bestuursvergadering	Din.	8 sep.	20.00 u.	Lokaal 107-108
40 ^{STE} Vogeltentoonstelling	Zat.	26 sep.	19.00 u.	Zaal - Fort 2
40 ^{STE} Vogeltentoonstelling	Zon.	27 sep.	10.00 u.	Zaal - Fort 2
18 ^{de} Vogelverkoop	Zon.	15 Nov.	08.00 u. - 12.00 u.	Zaal – Fort 2
Vogelbespreking	Zon.	13 dec.	09.30 u. - 12.00 u..	Lokaal 107-108
Nieuwjaar receptie	Din.	12 jan-21	20.00 u.	Lokaal 107-108

** Alle gegevens onder voorbehoud van mogelijke wijzigingen.*

“ Verenigde Vogelvrienden Wommelgem “

Rekening nr.: K.B.C. rek. nr.: BE 08 7331 4215 1813

Clublokaal: Recreatiedomein Fort 2 – Wommelgem – 1ste verdiep lokaal nr. 107

Blogadres: Alle club informatie steeds op: <http://www.bloggen.be/vvw/>

Verswijvel Werenfried (WO 095 - AD847) - **Voorzitter a.i., Schat-bewaarder**

Van Hallestraat 25 - 2100 Deurne

Tel : 03-354 58 66

E-mail: werenfriedv@hotmail.com

Secretariaat A.O.B + K.B.O.F. Ringendienst & ledenadministratie

Verswijvel Guido (WO 100 - AT963) – **Secretaris**

Nijverheidsstraat 32 - 2160 Wommelgem

Tel.: +32(0)473-87 05 09

E-mail: v.v.w.secretariaat@skynet.be

Brands Cor (WO 125 – AN145) – **Raadslid, Aankoper**

Zandvlietsedorpstraat 95/2 - 2040 Zandvliet – Antwerpen

Tel.: 03-568 96 65

E-mail: cor.brands@telenet.be

Meeus frank (WO 113) – **Materiaalbeheer**

Bossenstraat 40 - 2547 Lint

Tel.: 0498-57 20 03

E-mail: frapezoolint@telenet.be

Van Gool Eddy (WO 173) – **PR communicatie & sponsoring**

Jozef Reusenslei 165 - 2150 Borsbeek

Tel.: (0)3-322 82 16 – Gsm: (0)497-20 28 82

E-mail: edvago@gmail.com

Hoor je graag bij, "Verenigde Vogelvrienden Wommelgem" ??

Dat kan als lid aangesloten bij,

	A.O.B.	EN/OF	K.B.O.F.
A)	A.O.B. Met maandblad "De Vogelwereld"		31,00 € Euro/jaar
B)	A.O.B. Zonder maandblad		18,00 € Euro/jaar
C)	K.B.O.F. Met maandblad "De Witte Spreeuwen"		29,00 € Euro/jaar
D)	K.B.O.F. JEUGDLID [-18 j.] met maandblad		24,00 € Euro/jaar
E)	V.V.W. Steunend lid (met V.V.W. Nieuws Magazine)		15,00 € Euro/jaar
F)	A.O.B. + K.B.O.F. met maandbladen		52,00 € Euro/jaar
G)	A.O.B. + K.B.O.F. JEUGDLID [-18 j.] met maandbladen		47,00 € Euro/jaar
H)	A.O.B. zonder maandblad + K.B.O.F.		39,00 € Euro/jaar
I)	A.O.B. zonder maandblad + JEUGDLID K.B.O.F. [-18 j.]		34,00 € Euro/jaar

Buitenlandse leden E.E.G.:

J)	A.O.B. Met maandblad "De Vogelwereld"	43,00 € Euro/jaar
K)	A.O.B. ZONDER maandblad "De Vogelwereld"	20,00 € Euro/jaar
L)	A.O.B. zonder maandblad + K.B.O.F. (altijd met maandblad)	47,00 € Euro/jaar
M)	K.B.O.F. Met maandblad "De Witte Spreeuwen"	37,00 € Euro/jaar
N)	V.V.W. Steunend lid (met V.V.W. Nieuws Magazine)	20,00 € Euro/jaar
O)	A.O.B. + K.B.O.F. met maandbladen	70,00 € Euro/jaar

Alle mogelijke V.V.W. contributies vanaf lidmaatschap 2018

Vul om lid te worden het formulier in en zend het aan:

V.V.W. secretariaat, Nijverheidsstraat 32 - 2160 Wommelgem

E-mail: v.v.w.secretariaat@skynet.be

Gelieve uw storting uit te voeren op **V.V.W. Rek.nr.: BE 08 7331 4215 1813**

Met **mededeling: Uw naam - lidgeld 2020** en de gepaste letter (A, B, C, D enz.)

Uw lidmaatschap wordt pas effectief na betaling.

Naam	
Straat en nr.	
Gemeente	
Postcode	
Telefoon	
E-mail	
Geboortedatum	
Ik wens lid te worden van V.V.W. maak uw keuze, A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O en bevestig hiernaast:	

van mei tot september:
7 op 7 open
van okt. tot april:
vrij. t/m. zon. open

ingang Boechoutselei

Tel. 03/455 23 56
info@dejongstetelg.be
www.dejongstetelg.be

EDUCATIEVE BIJLAGEN

Mineralen. Deel 2

Door Peter Otten.

HET BELANG VAN VITAMINE K1 BIJ VOGELS

door M. von Lüttwitz en H. Schulz ©. Bron: AZ Nachrichten – juni 1999

In het Duitse tijdschrift AZ-Nachrichten trof ik een artikel aan dat ik u niet wil onthouden. Het is een lang verhaal, maar het belang bij dit onderwerp is groot, niet alleen bij uilen- en roofvogelfokkers, maar ook bij veel andere vogelliefhebbers. De vertaling is van mijn hand en hierop berust copyright. Peter Otten.

Vitamines behoren, met andere plantaardige stoffen, tot de groep van biologisch-actief werkzame stoffen. Vitamines nemen deel aan talrijke stofwisselingsreacties, hetzij direct, hetzij indirect, bijvoorbeeld als deel van een enzym. Bij een vitaminetekort ontstaan gebrekiekten bij de vogel die in eerste instantie tot lichamelijke achteruitgang leiden en vervolgens tot de dood. Als er slechts sprake is van een klein gebrek aan vitamines - wat meestal het geval is – dan blijft de vogel wel in leven, maar zijn stofwisseling is vertraagd: die staat dan op een laag pitje. Natuurlijk is een tekort aan vitamines een relatief begrip. Een gering tekort, net onder de optimale behoefte, heeft nauwelijks gevolgen, maar een kleine overschrijding van de minimale behoefte aan vitamines heeft meteen een extreme uitwerking. Daartussenin liggen allerlei overgangsvormen, waarbij men niet mag vergeten dat vitamines in wisselwerking staan met een heel scala van andere stoffen.

Een vitamine die tientallen jaren strafbaar werd verwaarloosd, is vitamine K1. Hij zit in planten en plantaardige producten. Men moet ervan uitgaan dat in de darm van de vogel met behulp van vitamine K1, door de daar aanwezige darmflora, vitamine K2 wordt gemaakt. Nu is Vitamine K2 een verzamelnaam voor de verschillende toestanden van deze vitamine. De afzonderlijke stadia die er zijn benoemt men met MK-0 tot MK-13. Beide vitamines zijn in vet oplosbaar en zelfs

bij hoge overdoseringen kon men geen negatieve werkingen vaststellen, maar slechts positieve.

Het gehalte aan vitamine K1 is bij planten erg variabel. Dat hangt niet alleen van de plant af, maar varieert ook met de tijd van het jaar en is afhankelijk van de plaats waar de plant staat en van opslag en verdere verwerking van het voedsel. Pas sinds de jaren negentig kan men het gehalte van vitamine K exact bepalen. Eerdere metingen moet men onder voorbehoud beschouwen.

Naast de natuurlijke vitamines K1 en K2 kent men nog de kunstmatig gefabriceerde en in de natuur niet voorkomende vitamine K3 en zijn zogenaamde analogen (K4 en K5 etc. die in het organisme uiteindelijk omgevormd worden tot K3, zoals een farmaceutische firma meedeelde). Vitamine K3 kent men ook als menadion. Men heeft het oplosbaar gemaakt in water om het makkelijk te kunnen toedienen. Het is overigens ook aan de natuurlijke vet oplosbare vitamines niet identiek. Zo is het niet verwonderlijk dat het op een andere manier wordt opgenomen, anders wordt opgeslagen, anders wordt uitgescheiden en een grotendeels andere werking heeft dan de natuurlijke K-vitamine. Alleen al het feit dat de natuurlijke vitamine K vet oplosbaar is en menadion, evenals zijn in de handel verkrijgbare vormen, in water oplosbaar is, zegt al veel!

De opname van de vet oplosbare vitamine vindt plaats in de darm en wel op een andere plaats dan de in water oplosbare vitamines, eiwitten en vetten. Terwijl het water oplosbaar gemaakte menadion direct in het bloed wordt opgenomen, wordt vitamine K1 aan cholesterol gebonden en via een omweg, namelijk de lymfe, naar het bloed getransporteerd. Vanuit de centrale verwerkingsplaats - de lever – gaat het naar andere weefsels. Daarbij is gebleken dat de hoeveelheid vitamine in het bloed niets zegt over de hoeveelheid vitamine K1 in de weefsels.

In de literatuur wordt vermeld dat voor de opname van vitamine K1 in de darm alvleessap en galzuren nodig zijn. Deze vaststelling is niet goed te bewijzen. Het bleek dat bij papegaaien met een bijna volledig door medicamenten, verkeerde voeding en/of ziektekiemen verstoorde lever, toediening van vitamine dezelfde heilzame werking vertoonde als het geval was bij papegaaien met een gezonde lever. (De lever is voor de aanmaak van galzuren verantwoordelijk.) Hieruit is te concluderen dat vetzuren de opname van vitamine K1 even goed mogelijk maken. In de vakliteratuur wordt bevestigd dat vetzuren met lange ketens de vita-

mine K1-opname ondersteunen. Zulke vetzuren kunnen via de voeding worden verstrekt of zij zitten in zaadkorrels. (*Vetten hebben lange ketens, olie niet. Vertaler.*)

Menadion met zijn mogelijk schadelijke werking, was in de voedingsmiddelenindustrie lange tijd de enige toegestane vorm van vitamine K. De natuurlijke, nevenwerking vrije vitamine K1 was daarentegen verboden. Toch mocht elke vogelhouder de natuurlijke vitamine K1 als toevoeging aan zijn vogels geven. In het verleden verzetten zich enkele lobbyisten hevig tegen de aanbeveling om het giftige vitamine K3 te vervangen door K1. Er werd zelfs in advertenties beweerd dat iedere vogelkweker die zijn vogels K1 gaf, strafbaar was. Een voederfabrikant huurde zelfs een marketingbureau in om het gebruik van vitamine K3 bij dieren te verdedigen. Een primatencentrum dreigde met gerechtelijke stappen tegen een vitamine K3-lobbyist. Maar, zoals zo vaak, laat de waarheid zich geen geweld aandoen. Intussen is, op initiatief van de auteurs van dit artikel, voor vitamine K1, ook in industriële voeders, in Duitsland bij het betreffende ministerie officieel erkenning aangevraagd. Op 5 februari 1999 werd besloten dat vitamine K1 toegevoegd mocht worden aan industrieel voer. Het geven van vitamine K1 als toevoeging was, in tegenstelling tot wat de angstcampagne van de K3 lobbyisten beweerde, nooit verboden geweest!

Wat is de werking van vitamine K1? De vitamine werd oorspronkelijk bekend als vitamine voor de bloedstolling. Als er niet voldoende vitamine-K1 voorhanden is bloedt het dier dood. Door vitamine K1 te geven wordt de bloeding gestopt; voor de fokker vooral van betekenis als de vogels coccidiose hebben. Maar bovendien is niet goed bekend dat vitamine K1 nog veel meer werkingen heeft. Als er bijvoorbeeld inwendige kneuzingen zijn, moet, als de wonden genezen, de bloedprop opgeruimd worden. Daarvoor is vitamine K1 noodzakelijk. Als vitamine K1 ontbreekt, kan het materiaal niet volledig worden afgebroken en kan er embolie ontstaan. In de humane geneeskunde bewandelt men een andere, minder natuurlijke weg om embolieën te voorkomen, maar deze is voor de medicijnindustrie meer winstgevend.

Vervolgens ondersteunt vitamine K1 de kalkafzetting in het vogelskelet alsmede de hormonaal gestuurde beenderstofwisseling. Dit gebeurt in samenwerking met vitamine D, die, volgens de laatste inzichten, geen vitamine meer is, maar een hormoon. Bij het embryo bewerkt K1 de ombouw van kalk in de eierschaal

in het zich ontwikkelende beenderstelsel. Een centrale rol speelt het in de energiestofwisseling, in de eiwitstofwisseling voor hart en longen, in de algehele vetstofwisseling. Het ondersteunt de inbouw van koolhydraten in de cellen en het heeft een functies in het meerlagige celmembraan. Het zorgt voor stabiel bindweefsel, het ondersteunt de oogfunctie en het heeft anti-oxidant werking. Daarbij schijnt K1 in de darm nodig te zijn voor de daar levende darmflora. Er zijn aanwijzingen dat bij een tekort aan deze vitamine de darmflora ontspoot en er bijvoorbeeld megabacteriën ontstaan. Een van de belangrijkste werkingen van Vit. K1 is het neutraliseren van cumarinen. Cumarinen zijn gifstoffen die o.a. door talrijke schimmels gevormd worden. Zaadmengsels voor vogels zijn vaak niet schimmelvrij. Dit werd onlangs door een vogelvoederfabrikant officieel bevestigd. Cumarinen tasten de werking van K1 aan. Bij voldoende vitamine K1 kunnen cumarinen nauwelijks kwaad. Op de werking van cumarinen berust ook de werking van rattengif dat inwendige verbloeding veroorzaakt. Bij mensen worden bloedverduunners gebruikt met cumarinen om het bloed minder stolbaar te maken. Voldoende vitamine K1 maakt het gebruik van bloedverduunners overbodig. Bij geperst korrelvoer bestaat het gevaar dat bij ondeskundige opslag eerder schimmels ontstaan dan bij hele zaden.

In het inmiddels wereldwijd bekend geworden Papageien-Gnadenhof van mevrouw Hofstetter bij Passau, werden de volgende, voor vogelkwekers belangrijke werkingen van vitamine K1 vastgesteld:

1. Dunne uitwerpselen worden weer vast
2. Antibiotica en sulfonamiden worden overbodig
3. Agressiviteit van de dieren neemt af
4. Leverbeschadigingen herstellen
5. Uitbraken van Aspergillose komen niet meer voor en zieke dieren leven langer en de kwaliteit van leven verbetert
6. Verenpak wordt weer glad
7. De rui verloopt weer normaal
8. Snavel- en nagelsubstantie verbeteren
9. De huid ziet er beter uit
10. Bloedarmoede verdwijnt
11. Vitaliteit neemt toe
12. Verenplukkers krijgen weer veren
13. Voortplantingsdrift ontwaakt weer (bij probleempapageaien)
14. Onderlinge verstandhouding verbetert

15. Infectiegevoeligheid neemt drastisch af
Er treden minder schimmelinfecties op
Schimmels in voer geven minder problemen

Voorwaarde voor een goede vitamine K1-werking is dat er voldoende andere vitamines verstrekt worden, maar dan wel zonder K3. Vitamine K3 heeft alleen maar invloed op de bloedstolling, waarbij moet worden opgemerkt dat bij een acuut geval van vitamine K-tekort dierenartsen geen vitamine K3, maar vitamine K1 verstrekken. Over andere eigenschappen van K3 (behalve dan die van bloedstollende werking) is niets bekend. In de literatuur wordt zelfs benadrukt dat vitamine K3 tegen cumarine helemaal niet werkt. (Cumarine zou bovendien giftig zijn voor de lever.) Bij publicaties die menadion propageren, wordt trouwens nauwelijks over de werking van K3 gesproken, maar wel over die van K1, wat volksverlakkerij is. Er wordt namelijk gesuggereerd dat het kunstmatige K3 dezelfde werking heeft als K1. Daar komt bij dat K3 ten opzichte van K1 mogelijk nog een behoorlijk aantal schadelijke bijwerkingen heeft:

Wisselwerking met - en destabilisatie van - rode bloedlichaampjes bij hemolyse, respectievelijk hemolytische bloedarmoede (in dit verband is ook te denken aan feather dusters)

Giftigheid voor levercellen

Mutagene werking (door vorming van radicalen) (=kankerverwekkend. Vertaler)

Beendermisvormingen door falende cumarineafbraak.

Plasma-membraanstoornis

Verandering in de calciumhuishouding, wat weer zowel stolling als het opruimen van bloedproppen verstoort.

Beschadiging van milt en nieren

Veel werkingen van menadion in de weefsels zijn nog niet onderzocht en dus is er gevaar voor nog meer beschadigingen

Opslag in weefsels (bij consumptiedieren bestaat het gevaar van opname van menadion wat in levensmiddelen verboden is).

Heel openhartig geven vitamine K3-lobbyisten de reden voor het gebruik van vitamine K3 bij dieren aan: het is goedkoop. Dat blijkt duidelijk uit de cijfers die KOLB e.a. opgeven: een kilo K1 kost € 26.000. Dezelfde hoeveelheid K3 kost daarentegen slechts € 181 !

J.J.A.

Groep JJA Invest

RAMEN | DEUREN | VERANDA'S | PERGOLA'S | HOUT | ALUMINIUM | PVC

Bel ons voor een gratis offerte!

Toonzaal - Bureau - Magazijn: LIER

Stenenstap 4

(industrieterrein Mallekot) Lier

Tel. 03 383 62 52 - Fax: 03 290 30 91

info@jja-verandas.be - www.jja-verandas.be

Open: ma-vr 9.30-12.00u / 13.30-16.30u
za 10.00-16.30u, zondag open 13.30-16.30u

Toonzaal: MALLE

Antwerpssteenweg 334

2390 Malle (West)

Tel. 03 383 62 52 - Fax: 03 290 30 91

info@jja-verandas.be - www.jja-verandas.be

Open: ma-vr 11.00-17.00u / za 10.00-16.30u
zo 13.30-16.30u

Toonzaal - Bureau: HERENTHOUT

Molenstraat 112a

Herenthout

Tel. 014 51 14 00 - Fax: 014 51 18 55

verapro@outlook.be - www.verapro.be

Open: ma-vr 13.00-18.00u / za-zo 13.30-16.30u

Intussen zijn enige voederfabrikanten er al toe overgegaan hun preparaten van de volgende mededeling te voorzien: “zonder vitamine K3 “. Daardoor kan de vogelfokker deze verdachte vitamine weglaten en daarvoor in de plaats vitamine K1 apart gebruiken. Als men een vitamine K1-preparaat uit de apotheek gebruikt, dan moet men erop letten dat de hulpstoffen niet giftig zijn. Op dit ogenblik is er slechts één preparaat in druppelvorm in Duitsland op de markt, waarvan de hulpstoffen niet giftig worden geacht. Het gaat om de kanavit-druppels van de firma Medphano. *(Noot van de vertaler: er zijn tegenwoordig verschillende andere preparaten te krijgen, bijv. Davitamon.)*

Door de toelating van vitamine K1 in het industriële diervoeder is het nu mogelijk dat producten met wat meer K1 en zonder K3 op de markt komen. Het zal zeker interessant zijn te weten welke firma's voor een vitamine K1-toevoeging besluiten. Wie uit de onduidelijke productinformatie niet kan opmaken welke vitamine K er in de voeding zit, kan om opheldering vragen bij de betreffende firma. In het verleden was het niet verplicht een toevoeging van K3 te vermelden. Zo stond bijvoorbeeld bij veel kippenvoer niet vermeld dat er K3 in zat terwijl dat wél het geval was.

Wie aan zijn gevederde vrienden K1 apart wil geven, kan dat op een aantal manieren doen. Allereerst is groenvoer met een ruime hoeveelheid van deze vitamine op zijn plaats. Vooral de brandnetel is onder de wilde planten een uitstekende bron van vitamine K1. Ook bruine en groene algen die in de vogelvoeding al vaak worden aangewend, hebben hoge gehalten aan K1. Ook kan men een preparaat uit de apotheek gebruiken. Mevrouw Hofstetter van het vermelde Papageien-Gnadenhof gebruikt op een liter water 10 druppels Kanavit. Vanzelfsprekend krijgen de vogels niet meer water dan ze per dag opdrinken. De druppels kunnen ook op een lekkernij gedaan worden. Het is noodzakelijk elke dag voldoende andere vitamines te geven.

Behandelingen met antibiotica of sulfonamiden belasten het darmkanaal en verstoren het voor het leven belangrijke vitamineopnamesysteem grondig. Met name vitamine K1 wordt door zulke medicijnen geblokkeerd. Het is in een voorkomend geval zeker zinvol zich af te vragen of dure medicijnen wel zo'n goede keus zijn. Of is het niet veel slimmer op een natuurlijke wijze te genezen door het geven van alle noodzakelijke stoffen (eventueel in een zeer hoge dosis)?

Bovenstaand artikel bevat allerlei informatie over de K-vitamines. Er bestaat veel onderscheid tussen de natuurlijke vitamine en de chemisch nagemaakte rommel. Voldoende (natuurlijke) vitamine K voorkomt een hoop ellende, maar het zit niet in diervoeding. Men rotzooit kennelijk maar wat aan. Het wordt tijd dat in diervoeding uitsluitend het natuurlijke vitamine K1 wordt gebruikt. Zolang dat niet zo is zou het beter zijn in de apotheek een flesje te halen en daar goed gebruik van te maken. Brandnetel bevat veel van deze vitamine, evenals spinazie, algproducten, zuurkool en andere bladgroenten. Ook dus vogelmuur. (Zie hiervoor Bec-info nr. 1/2004.)

Zwarte stip.....wordt vervolgd.

Dr. Jan Vanderborght

Zwarte stip.... wordt vervolgd.

In het land der blinden is eenoog koning. Hiermee wil ik zeggen dat zolang een probleem niet opgelost is iedereen gelijk heeft. Dit mag er ons natuurlijk niet van weerhouden om constructief na te denken en te trachten oplossingen te zoeken voor problemen. Zwarte stip is één daarvan. Iedereen zal zich afvragen waarom? Het circovirus tast het immuunsysteem aan, en secundaire infecties doen de jongen sterven. Maar of dit helemaal waar is weten wij niet. Waarom?

- Er bestaan voldoende studies betreffende het circovirus bij kanaries, maar alleen die van Goldsmith (1995) wijst naar een verband tussen de zwarte stip en het circovirus. Andere studies tonen wel circovirus infecties aan bij kanaries, maar zonder melding van zwarte stip.
- Dr. Grífols (2008) onderzocht een bestand kanaries waarin er een sterk verhoogde sterfte optrad. Hij bevestigde elektronenmicroscopisch de oorzaak: circovirus. Maar anamnese leerde dat deze liefhebber geen melding maakte van zwarte stip. Dr. Grífols besluit dus: *De beschrijving van Goldsmith (1995) van het typisch voor kanaries beschreven “zwarte stip” moet verworpen worden, omdat dit enkel een teken is van de secundaire infecties, en dus een a posteriori beschrijving. Circovirus infecties moeten vermoed worden als er sterk verhoogde sterfte optreedt, zelfs zonder zwarte stip.*

- Hieruit moeten we dan besluiten dat zwarte stip niet kenmerkend is voor het circovirus en dat ook kanaries zonder zwarte stip drager kunnen zijn van het circovirus.
- Onderzoek in verband met circovirus infecties bij duiven (jonge duiven ziekte) heeft aangetoond dat experimenteel besmette duiven inderdaad het circovirus dragen, maar bij deze met het circovirus besmette duiven bleven secundaire infecties uit. (Duchatel, 2011).
- Prof. Sheykhi (2018) noteerde dat 25% van de kanaries drager zijn van het circovirus. Mocht dit waar zijn, en circovirus infecties de enige oorzaak zijn van de zwarte stip dan zou de incidentie bij onze liefhebbers veel hoger liggen.
- Het gebruik van verschillende antibiotica als preventief middel voor secundaire infecties is teleurstellend.

Maar recent is er wel wat onderzoek gedaan hetgeen onze visie zou kunnen veranderen.

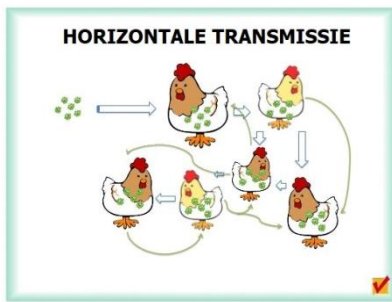
Deze research betreft een aantal bevindingen in verband met Isosporose, beter gekend door ons als Lankasterella of Atoxoplasmosse. Toch eerst, voor alle duidelijkheid, een paar basisbegrippen:

- Coccidiose en Lankasterella zijn twee verschillende aandoeningen, beiden veroorzaakt door aparte parasieten.
- Coccidiose infecties beperken zich tot de darmen, terwijl Lankasterella infecties zowel de darm als het hele lichaam kunnen aantasten.

Wij kennen allemaal de symptomen bij jonge vogels (2-9 maanden oud): bol zitten, geen eetlust, vermageren, diarree, versnelde ademhaling, evenwichtsstoornissen, tot sterfte toe. Sommige vogels hebben deze symptomen, maar bij veel vogels zie je geen symptomen (asymptomatische carriers). Stress kan ervoor zorgen dat de infectie opflakert en de vogel symptomen begint te vertonen.

De infectie vindt plaats in de darmen, maar verspreid zich ook over het lichaam via de witte bloedcellen om zo verschillende organen te bereiken, zoals de lever, milt, longen en hersenen.

Overdracht gebeurt via de zogenaamde feco-orale route. Dit wil zeggen dat stoelgang van een besmette vogel, welke de parasieten bevat en opgegeten wordt door een andere vogel besmetting veroorzaakt. Dit noemen we horizontale transmissie.

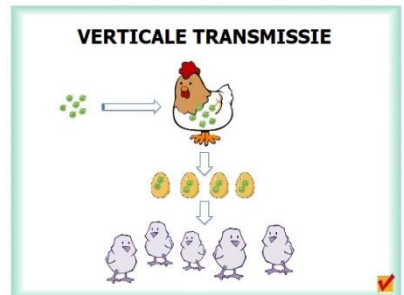
Diagnose bij levende vogels is moeilijk. De parasieten lijken sterk op deze van coccidiose en de meeste dierenartsen kunnen, bij een microscopisch onderzoek van de stoelgang, niet het verschil maken. Een zekerheid diagnose kan alleen gemaakt worden op een dode vogel bij autopsie. Tevens is het zo dat niet alle vogels te allen tijde de parasieten

uitscheiden met de stoelgang, wat tot verwarring kan leiden met een vals gerust gevoel.

Tot op heden hebben we altijd gedacht dat dit een ziekte was van vogels, waarbij de besmetting ten vroegste optrad na de geboorte, dus zowel bij nestjongen als uitgevlogen jongen. Dit net omdat we ervan uitgingen dat de besmetting steeds via de ouders naar het jong gebeurde via de beschreven horizontale route.

We hebben nooit geweten dat dit in feite niet juist is. Recent is er aangetoond dat verticale transmissie ook mogelijk is. Dit wil zeggend dat de pop een ei legt en via deze route de infectie doorgeeft via het ei.

Als we dit begrijpen kunnen we ons ook voorstellen dat een *Lankasterella* infectie reeds kan plaatsvinden in het ei. Zoals we weten worden zwarte stip jongen geboren met de zwarte stip en het kan dus niet anders dan dat de infectie reeds optreedt in het ei gedurende het broeden. Dit werd onlangs voor het eerst aangetoond in een studie, nooit voorheen!

Dit verklaart ook waarom de meest zogenaamde “preventieve kuren” niet helpen. De meeste antibiotica doen echter niets aan een infectie met *Lankasterella*.

Even terug naar onze basisbegrippen:

- Coccidiose = enkel horizontale transmissie.
- Lankesterella = zowel horizontale als verticale transmissie.

Wat kunnen we doen? Een goede basisverzorging is essentieel. Kooien reinigen, eet- en drinkbakken welke niet verontreinigd kunnen worden met stoelgang zijn essentieel. Het verminderen van stress en verstoring van vogels in de kweek zou

ook zorgen voor minder opflakkingen van de infectie waardoor de excretie van parasieten zou verminderen.

Wat medicatie betreft is er tot op heden geen enkele medicatie gekend welke de infectie voor 100% kan elimineren. Zelfs bij langdurige behandelingen van 3 maanden en meer zien we na het stoppen van de behandeling een heroptreden van de ziekte met parasieten in de stoelgang, en dit zelfs al na 10 dagen!

Als we kijken naar de medicatie gebruikt voor de behandeling (versta onderdrukken) van *Lankasterella* dan hebben we decennia gebruik gemaakt van sulfamiden zoals ESB3 en analogen. Maar we weten uit ervaring dat we deze best niet in de kweek gebruiken en dit wegens bijwerkingen als een verminderde vruchtbaarheid en dunne eischalen. Experimenten werden gedaan en zijn nog lopende met de nieuwere medicaties zoals diclazuril (Apper-Tab, Grog New Coutteel) en toltrazuril (Baycox).

De meeste ervaring werd opgedaan met **diclazuril** en er werd aangetoond dat dit geen negatieve effecten heeft op vogels in de kweek. Geen negatieve effecten werden aangetoond wat betreft vruchtbaarheid, aantal eieren, kwaliteit eischaal en sterfte in het ei. Wel moet aangestipt worden dat we deze medicatie reeds moet toedienen voor de eileg en moeten blijven geven in shots zolang de kweek duurt. Dosis van het actief bestanddeel is 2 mg/kg. Voorbeelden zijn Apper-Tab en Grog New van dr. Coutteel. Nadeel van diclazuril is wel dat het niet oplosbaar is in water, dus moet toegediend worden via het eivoer, hetgeen een perfecte dosage bemoeilijkt.

Nieuwere experimenten worden ook gedaan met **toltrazuril** (Baycox). Het lijkt erop dat dit één van de meest krachtige medicaties is wat *Lankasterella* betreft maar voorzichtigheid is geboden. Sommige studies beweren dat er een verband zou bestaan tussen hogere doses en een verminderd aantal gelegde eieren. Toen ik de vraag stelde aan een dierenarts specialist in vogels beweerde die dat Baycox wel kan in de kweek, maar slecht één dag per week en dit gedurende de hele kweek. Dit zou de *Lankasterella* onderdrukken en de overdracht van pop naar ei doen dalen. Een ander voordeel is dat Baycox wateroplosbaar is en diclazuril niet, en tevens wordt Baycox beter opgenomen in het ei.

Ik hoop dat dit een aantal liefhebbers kan helpen welke getroffen zijn door toch wel grote aantallen zwarte stip, maar zoals ik vermeldde.... wordt vervolgd. De wetenschap staat niet stil.

Dr. Jan Vanderborght

Wifra - Van Camp

KROONSTRAAT 173 - 2530 BOECHOUT - TEL. +32(0)3-455 21 99

DAG & NACHT BEREIKBAAR PER FAX +32(0)3-455 21 99

Openingsuren:

WERKDAGEN:	van	8.00 tot	17.00 uur
ZATERDAG:	van	8.00 tot	12.00 uur
'S MIDDAGS GESLOTEN	van	12.00 tot	13.00 uur

GESLOTEN op ZON- en FEESTDAGEN

Grote en omvangrijke bestellingen

MINSTENS 3 dagen op voorhand verwittigen !

Dit onderwerp leidt steevast tot discussie. De ene kweker is er voor, de andere doet het niet. Zowel voor- als tegenstanders hebben daar hun redenen voor.

Voor:

- Je kunt zelf beslissen wanneer het broeden begint en de eieren uitkomen. (rekening houdend met de broedcyclus van de pop)
- Meerdere nesten gelijktijdig laten uitkomen, schept de mogelijkheid van de jongen naar een ander nest over te brengen om welke reden ook.
- De jongen van de 1ste ronde kunnen de eieren van het tweede legsel minder bevuilen. (ook tussen legsel 2 en 3)
- Je schept tijd om de pop te observeren dat ze wel vast gaat broeden vooraleer je de eieren terug in het nest plaats.
- Eieren hebben minder kans om stuk te gaan bij koppels die nog wat onstuimige paringslust hebben.
- De poppen zorgen voor de juiste vochtigheidsgraad van het broedsel.
- De eerst gelegde eieren hebben minder testosteron meegekregen van de pop, de kans om tot een volwaardig jong uit te groeien is kleiner omdat ze gelijktijdig uitkomen. Ze zijn minder sterk dan de laatste, die met meer testosteron.

Tegen:

- Het is een secuur tijdrovend werkje.
- Eieren kunnen worden gebroken tijdens het rapen.
- Het is onnatuurlijk.
- Tijdens de bewaring kunnen de klimatologische omstandigheden ongunstig evolueren.
- Je kunt infecties overbrengen van het ene naar het andere legsel omdat het beschermvliesje van het ei wordt beschadigd. Bijvoorbeeld door onzuivere handen.
- Het wijfje geeft aan de achtereenvolgens gelegde eieren telkens een hogere dosis testosteron mee, waardoor het laatstgeboren

jong meer testosteron mee gekregen heeft dan de eerder geborene. Testosteron bevordert het bedelgedrag, de groeisnelheid en de agressiviteit. Zij, die meer testosteron mee gekregen hebben vertonen een dominant gedrag. Hierdoor wordt het verschil in leeftijd opgeheven. Als wij in deze situatie de eieren rapen, waardoor de jongen tegelijk uitkomen, krijgen de jongen met meer testosteron een voorsprong en blijven de jongen met minder testosteron achter in groei, waardoor we zelf de situatie veroorzaken die we juist willen voorkomen.

Eieren rapen, wel of juist niet doen?

Eieren rapen doet men met de doelstelling om ze allemaal gelijk te laten uitkomen. De eerste vier eieren die de vogel legt worden weggenomen en vervangen door een kunstei. De echte eieren worden bewaard in een bakje met ronde vogelzaden, heel fijn zand of watten, waarop de eieren worden gelegd. Heel fijn zand heeft de voorkeur, omdat de eieren hierin niet gaan rollen, waardoor ze kunnen beschadigen. De bakjes krijgen het nummer van de broedkooi of nestkastje, anders weten we niet welke eieren waar thuis horen.

Na het laatste ei, als er een dag niet gelegd is, leggen we de eieren terug. De eieren rapen we met een eierraappincet, niet met onze vingers. Onze huid geeft vet af met zuren, die niet goed zijn voor de eieren. Ook je handen altijd goed wassen, anders breng je makkelijk infecties over van het ene nest naar het ander.

De tegenstanders van het eierenrapen hebben een ander theorie. Het eierenrapen is niet nodig omdat de natuur hiervoor zorgt. Bij vogels die nog niet gedomesticeerd zijn, dus nog dicht bij de natuur staan, speelt nog een ander gegeven een rol bij het wel of niet eieren rapen. Vogels kun je in twee gedragsvarianten verdelen. De rustige vogels, vrees kennen ze niet, ze zullen hun verzorger eerder benaderen dan andere, de vogel laat zich fier zien en kijkt je recht in de ogen.

De zenuwachtige schuwe vogel vliegt weg als zijn verzorger in de buurt komt, kijkt je niet aan en is altijd klaar voor weg te vliegen.

Beide gedragsvormen komen bij beide geslachten in een soort voor.

Deze gedragingen kunnen in verband gebracht worden met het mannelijke hormoon testosteron, dat ook bij het vrouwelijke geslacht voorkomt.

Het wijfje geeft aan de achtereenvolgens gelegde eieren telkens een ho-

gere dosis testosteron mee, waardoor de laatstgeborene jong meer testosteron dan de eerder geborene heeft mee gekregen. Testosteron bevordert het bedelgedrag, de groeisnelheid en de agressiviteit. Zij, die meer testosteron mee gekregen hebben vertonen een dominant gedrag. Hierdoor wordt het verschil in leeftijd opgeheven. Als wij in deze situatie de eieren rapen, waardoor de jongen tegelijk uitkomen, krijgen de jongen met meer testosteron een voorsprong en blijven de jongen met minder testosteron achter in groei, waardoor we zelf de situatie veroorzaken die we juist willen voorkomen. Daarom moet iedereen voor zichzelf uitmaken wat hij of zij doet met betrekking tot het rapen van eieren en verder onderzoek zal toch nodig blijven.

“Nieuwe” bevindingen.

Een vraag die ik al vaker heb proberen te beantwoorden. Vaak kwam ik tot de conclusie, dat hier nog veel onderzoek naar gedaan moet worden. Waarom komen de jongen wel samen groot in de natuur. Ook daar worden de eieren per dag gelegd. Niet alle vogels wachten met het gaan broeden tot het vierde ei is gelegd. In de natuur gaat het ook goed zonder het ingrijpen van menselijke hand. Dan zou het bij onze vogels in een beschermd milieu ook goed moeten kunnen gaan zonder in te grijpen door het rapen van de eieren. Zowel in mijn boek als in een aantal artikelen heb ik in het verleden aangegeven dat het mannelijke geslachtshormoon Testosteron hier wel eens een belangrijke rol in zou kunnen spelen.

Tijdens onderzoek bij kanaries, door de Rockefeller University, zijn hier de eerste bevinden bekend geworden. De universiteit beschikt over een eigen collectie Belgische Waterslagers om onderzoek mee te doen. Ja, bij kanaries zullen jullie zeggen. Maar hoe zit dat bij andere vogels, bijvoorbeeld bij de Amerikaanse Sijzen. Niet veel anders. Het functioneren van het medische gestel bij vogels is nagenoeg gelijk. Natuurlijk zijn er verschillen aan te geven met betrekking tot de invloeden van het milieu waarin ze leven. Bijvoorbeeld wat ze eten. Maar het primaire medisch functioneren is gelijk. In dit geval de invloed van testosteron op de driften van een vogel. Maar nu het onderzoek.

De onderzoekers nemen aan dat testosteron hier invloed op heeft. Zeker zijn ze er nog niet van.

Wat men wil onderzoeken is het volgende; Geeft het popje aan de achter-eenvolgens gelegde eieren steeds meer testosteron mee aan het ei? Dit blijkt uit het gegeven dat een niet bevrucht ei door het mannetje, ook testosteron bevat. Het testosteron bevindt zich in de eidooier en komt niet via het sperma van de man in het ei. Van veel vogels is bekend dat de jongen niet tegelijk uitkomen. Hoe later het jong, ten opzicht van het eerst uitgekomen, uit het ei komt des te meer testosteron het jong mee gekregen heeft. Het popje weet dat de jongen niet allemaal tegelijk uitkomen en heeft daar deze maatregel tegen genomen. Dit is een natuurlijk gedrag van de vogel. In de natuur werkt het ook zo. Als wij de eieren rapen omdat we dachten dat we dan kunnen bewerkstellen dat de eieren tegelijk uitkomen en we geen achterblijvers meer hebben is dat een verkeerde gedachte. Als we de eieren na het rapen terug leggen onder het popje, heeft de pop al vier dagen gebroed op de kunst eieren, de kans is groot dat het popje de 13 of 14 dagen broedcyclus vier of vijf dagen voor het uitkomen afbreekt. Hier is nog te weinig onderzoek naar gedaan om dit als vast staand feit te stellen. Komen de jongen wel uit, tegelijk, dan zijn de jongen met de minste testosteron in het nadeel. Zij groeien minder snel dan de vogels met meer testosteron en zullen het niet redden. Wat we wilde voorkomen, geen achterblijvers, veroorzaken we nu weer, maar nu bij de andere vogels. Kenmerken van testosteron zijn:

- het verhoogt de groeisnelheid.
- Het verhoogt het voedselbedelgedrag.
- Het verhoogt de agressiviteit.

Met een zeer fijne injectienaald hebben de onderzoekers de eerste eieren van een groot aantal legsels geïnjecteerd met testosteron. Uit een groot aantal proeven blijkt dat de met testosteron geïnjecteerde eieren andere vogels voort brengen dan uit de controle vogels die alleen met een natuurlijk middel waren geïnjecteerd. Als de eieren met testosteron en zonder testosteron gelijktijdig geboren worden blijken de jongen uit de met testosteron geïnjecteerde eieren een duidelijke voorsprong te hebben. Ze hebben de boven genoemde kenmerken van de gevolgen van testosteron, groeien sneller, bedelen meer voor voer bij de ouders en zijn agressiever in de strijd met de andere jongen om te overleven.

De natuur zit slim in elkaar. Alleen weten wij nog niet altijd hoe slim of vernuftig alles in elkaar zit. Gelukkig wordt er hoe langer hoe meer onderzoek gedaan op dit gebied. Soms vraag ik mij wel eens af of dit onderzoeken of laten onderzoeken niet meer ter hand genomen moet worden door de Nederlandse Vogel Bonden en andere clubs die zich bezig hou-

den met vogels. Onderzoek kost veel geld en dat is vaak het probleem. Zouden we samen niet meer kunnen bereiken op dit gebied. Samen staan we sterker ook in deze. Voor de kwekers zelf vind ik dat we meer aandacht moeten hebben voor deze achtergronden van onze hobby het is ten slotte in het voordeel van de kweekresultaten en op langere termijn zeker in het voordeel van het vogelbestand. Vogels uit de natuur halen zit er niet meer in, hoe u daar over ook denkt. Wij zullen veel meer moeten beseffen dat wij op langere termijn ook een taak hebben in het in stand houden van de soorten in een beschermd milieu. Waarschijnlijk zullen we zelfs een rol gaan spelen in het in stand houden van bepaalde soorten in de natuur. Hoe dan ook, wij dragen de verantwoording over de beesten die wij in onze hokken hebben. Dus moeten we er voor zorgen dat we het zo goed mogelijk doen met de vogels die wij hebben.

Natuurlijke versus kunstmatige selectie.

Door; F. Begijn

Natuurlijke versus kunstmatige selectie

Natuurlijke selectie zorgt ervoor dat alleen die vogels overleven die optimaal aangepast zijn aan natuurlijke omstandigheden. Zij geven hun genetische eigenschappen door aan volgende generaties. Spijtig genoeg is het zo dat zwakke vogels en vogels met afwijkende kleuren deze 'struggle for live' niet overleven.

Men spreekt van onnatuurlijke selectie of kunstmatige selectie als men een bepaalde plant of een dier uit zijn natuurlijke biotoop haalt en men met deze verder teelt of fokt in een beschermde omgeving. Zo is de mens erin geslaagd om veranderingen in het fenotype van zowel plant als dier te creëren en verschillende variëteiten en mutaties vast te leggen. Bij wijze van voorbeeld: koeien met een hogere melk- of vleesproductie; kippen die grotere eieren leggen, gewassen met een grotere resistentie tegen schadelijke invloeden, enz...

Zowel natuurlijke en kunstmatige selectie - mutaties die daarbij zijn opgetreden, geslaagde kruisingen, nieuwe verschijningsvormen die door crossing-over zijn ontstaan, ... - hebben ervoor gezorgd dat we vandaag bij vogels een zeer grote kleurvariëteit

hebben en kunnen ontdekken. Deze variaties konden echter alleen ontstaan op basis van de rijke genetische basis waarover vogels beschikken.

Als wij over selectie praten moeten wij met dit gegeven rekening houden. Het selecteren van show- en kweekvogels is dus niets anders dan het uitkiezen van vogels die men het meest preferiert uit een bestand aan beschikbare exemplaren. Vogels die het meest beantwoorden aan uw eigen inzichten van hoe een bepaalde kleurslag er moet uitzien.

Erfelijk bepaalde eigenschappen

Bij het selecteren van vogels is het erg belangrijk te weten of een bepaalde eigenschap erfelijk bepaald is of daarentegen door de omgeving is ontstaan. Zo is het algemeen bekend dat als men gekleurde vogels in de zon zet o.a. de vleugel- en staartpennen verbleken. Als de eigenschap erfelijk bepaald is, dan is het ook belangrijk om te weten of die eigenschap gemakkelijk wordt doorgegeven.

Eigenschappen die bepaald worden door een veelheid aan factoren - zoals onder meer het formaat van een vogel - zijn doorgaans moeilijker door selectie te verbeteren dan de factoren die netjes de Mendelwetten volgen - zoals de meeste kleurmutanten wel doen.

Door kennis van de materie en doorgedreven selectie kunnen we erin slagen dat in een aantal seizoenen bepaalde fenotypen of genotypen andere kenmerken bezitten dan de vogels waarmee we vertrokken waren. Bepaalde genen kan men versterken, andere verminderen. Op deze manier hopen we vogels te kweken die meer beantwoorden aan onze eigen inzichten van bepaalde kleurslagen. Hopelijk benaderen deze dan nog beter de opgelegde standaardeisen.

V.V.W. LEDEN: WIE KWEEKT WAT?

Brands Cor – Mobiel: +32(0)471-39 80 06 – Mail: cor.brands@telenet.be

Europese: **TE KOOP:** Goudvinken – Barmsijs wildkleur – Barmsijs D.F

Leemans Dirk – Mobiel: +32(0)499-27 15 21

Exoten: Gordelgrasvink (wildkleur-crème-ino) - Bandvink (roodband) - Diamantvink - Zilverbek (ino) - Kortstaartpapegaaiamadines - Granaatastrilde - Glansekster - Zebravink (wit)

Meeus Frank – Mobiel: +32(0)498-57 20 03 – Mail: frapezoolint@telenet.be

Parkieten: Engelse grasparkiet, diverse kleuren – Kleurgrasparkieten, div.kleuren – Groen Geel Voorhoofd Kakariki – Rode Lori's – Lori's v.d. Blauwe Bergen – Violet Lori's – Jardines – Rose Kakatoe

Peeters Johan – Mobiel: +32(0)479-34 98 18 – Mail: peeters.johan@proximus.be

Europese: Sijs wildkleur – Kleine Putter wildkleur – Kleine Europese Goudvink wildkleur – Groenvink wildkleur

Van Berendonck Lode – Mobiel: +32(0)475-30 55 76

Kleurkanaries: Bruin Opaal Wit & Geel & Rood - Rood Mozaïek. – Agaat Opaal Geel & Rood & Roodivoor – Agaat Kobalt Geel & Rood – Isabel Rood - Lipo-chroom Rood Int. & Sch. / **Amerikaanse sijzen:** Kapoetsensijs / **Exotische duiven:** / **Parkieten:** Princes of Wales e.d.

Van Der Schoot Bruno – Mobiel: +32(0)476-72 20 68

Mail: bruno.vanderschoot@gmail.com

Exoten: Gouldamadine wildkleur, Blauw, Pastel

Van Gool Eddy – Mobiel: +32(0)497-20 28 82

Kleurkanaries: Lipo-chroom Geel Intensief & Schimmel.

Van Steen Jan – Mobiel: +32(0)498-53 27 25 - Mail: janvansteen99@gmail.com

Postuurkanaries: Noordse Frisé

Verswijvel Werenfried – Mail: werenfriedv@hotmail.com

Kleurkanaries: Bruin Mogno Wit, Dominant & Rec.- Bruin Mogno Geel Int. & Sch. – Agaat Opaal Wit Rec. – Isabel Opaal Wit & Geel – Bruin Wit & Geel Int. & Sch. – Bruin Kobalt Wit & Geel Int. & Sch. – Ook van vele kleuren splitvogels.

Vos François – Tel.: +32 03-353 23 31

Kleurkanaries: Bruin Geel.- Bruin Kobalt Geel Int. & Sch. – Ook splitvogels.
